

11. Лісовий В. "Комп'ютерні" злочини: питання кваліфікації / В. Лісовий // Право України. - 2002. - № 2. - С. 86-88.

12. Правовая информатика и кибернетика : учебник / Г. А. Атанесян, О. А. Гаврилов, П. Дёри, А. Г. Каблуков, А. К. Караханьян, И. Ковачич, К. Ковачичне, В.В. Крылов, А. Малиновский, М. Г. Мальковский, Г. О. Матюшкин, Я. Петцель, Н. С. Полевой, Л. Д. Самыгин, Д. Д. Хан-Магомедов, И. Ханец, С. И. Цветков, Н. П. Яблоков ; [под ред. Н. С. Полевого]. - М. : Юридическая литература, 1993. - 528 с.

13. Скулиш Є. Д. Проблеми створення системи кримінально-правової охорони державної безпеки України / Є. Д. Скулиш // Основні напрями розвитку кримінального права та шляхи вдосконалення законодавства України про кримінальну відповідальність : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 11-12 жовтня 2012 р. / редкол.: В. Я. Тацій (голов. ред.), В. І. Борисов (заст. голов. ред.) та ін. - Х. : Право, 2012. - С. 41-46.

14. Супруненко А.М. Кіберзлочинність як особливий вид протиправної діяльності / А.М. Супруненко, М.С. Гожий // Боротьба з інтернет-злочинністю : матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Донецьк, 12-13 червня 2013 р.). - Донецьк : ДЮО МВС України, 2013. - С. 55-57.

УДК 343.86 (477)

Є.В. Літвіноє

КРИМІНОЛОГІЧНИЙ ПОРТРЕТ ОСОБИ, ЯКА ВЧИНЯЄ ЗЛОЧИНИ У СУДОВІЙ СИСТЕМІ

Виконано аналіз концептуальних засад, поглядів та ідей щодо розуміння сутності структури особистості яка вчиняє злочини у судовій системі.

Ключові слова: *особистість, соціально-демографічні ознаки, морально-психологічні риси, запобігання, судова система.*

Выполнен анализ концептуальных основ, взглядов и идей относительно понимания сущности структуры личности, совершающей преступления в судебной системе.

Ключевые слова: *личность, социально-демографические признаки, морально-психологические черты, предотвращение, судебная система.*

The analysis of the conceptual framework of views and ideas on the understanding of the structure of the person who commits a crime in the judicial system.

Key words: *personality, socio-demographic characteristics, moral and psychological traits, the prevention of the judicial system.*

Поняття особистості злочинця є ключовим у теорії кримінології, оскільки саме воно надає практичну відповідь: чи обов'язково люди-

на стане злочинцем та якими дієвими заходами можливо мінімізувати негативний вплив соціального середовища на цю особу.

Проблемам розвитку та становлення особи злочинця присвячено багато робіт видатних закордонних та вітчизняних фахівців-кримінологів, а саме: Ю.М. Антоняна, О.М. Бандурки, О.Ф. Бантишева, Ю.В. Бауліна, В.В. Голіни, Л.М. Давиденка, О.М. Джузи, А.П. Закалюка, А.Ф. Зелінського, О.Г. Кальмана, О.М. Литвинова, Ю.Ф. Іванова, О.Г. Колба, В.В. Коваленка, О.А. Мартиненка, В.І. Осадчого, А.В. Савченка, О.П. Снігерьова, В.І. Шакуна та інших. Не заперечуючи значний доробок названих вчених та вплив їх праць на розвиток сучасної кримінологічної науки, все ж хочемо підкреслити, що їх напрацювання торкалися особистості злочинців взагалі, майже не розкриваючи специфіки осіб, які вчиняють злочини у судовій системі. З огляду на це, та в контексті визначення закономірностей взаємодії причин і умов, особистості та інших криміногенних чинників у механізмі детермінації злочинної поведінки, нами вбачаються актуальними питання кримінологічної характеристики особи, яка вчиняє злочини у судовій системі. Сказане підтверджують й статистичні матеріали: наприклад, органами прокуратури торік порушено 32 кримінальні справи стосовно 35 представників судової гілки влади. За результатами проведення досудового слідства до суду спрямовано справи за обвинуваченням 31 судді (в тому числі голови одного апеляційного та 4 районних судів), двох помічників суддів та керівника апарату суду [1].

Особливий інтерес до вивчення особи, яка вчиняє злочини у судовій системі, зумовлюється її специфічним службовим статусом, що істотним чином вирізняє її порівняно з загальною характеристикою особистості злочинця. Крім цього, виділення та наукове обґрунтування конкретних рис й ознак особистості такого злочинця за умов високого рівня латентності злочинів у судовій системі сприятиме їх своєчасному виявленню, спрямуванню на них раннього превентивного впливу, мінімізації дії окремих криміногенних факторів і, врешті-решт, запобіганню вчинення злочинів у судовій системі України. Саме ці питання й будуть головними при побудові даної наукової статті, метою якої є вдосконалення характеристики особи, яка вчиняє злочини у судовій системі, визначивши її головні кримінологічно-значущі риси.

Вивчення особи, яка вчиняє злочини у судовій системі, наукове узагальнення притаманних саме їй рис, неможливе без докладного дослідження структури даної особистості. Однак зауважимо, що дотепер в теорії кримінології та інших наук, що вивчають особистість

людини (наприклад, соціології), не має єдиної, сталої точки зору з питання, які саме складові частини у ній повинні бути. Різні вчені, вивчаючи це складне питання, виділяють: соціально-демографічні, кримінально-правові, соціальні прояви та зв'язки; моральні властивості, психологічні та фізіобіологічні ознаки [2, с.19]; соціально-демографічні, кримінально-правові, соціально-рольові, правової та моральної свідомості, соціально-психологічні ознаки [3] тощо.

Провівши аналіз наведених міркувань ми вважаємо, що єдиної, уніфікованої структури особистості злочинця бути не може, тому що: по-перше, кожен дослідник, вивчаючи ті чи інші кримінологічно-значущі риси особистості злочинця, відносить до них відомості, якими він може у даний час оперувати (наприклад, ці відомості можуть бути відкритими/загальнодоступними, чи несуть в собі елементи конфіденційності; також необхідно враховувати загальну наявність інформації в інформаційних джерелах); по-друге, використовуючи певні відомості (а отже й складаючи певну структуру особистості), науковець групує їх в залежності від завдань, які він ставить при проведенні дослідження.

Спираючись на ці міркування, автор вважає, що структура особи, яка вчиняє злочини у судовій системі, повинна розглядатися з двох сторін: по-перше, з точки зору існування особи у сфері суспільного буття (соціально-демографічні ознаки), а по-друге, з боку суб'єктивного (внутрішнього) буття індивіда (моральні-етичні ознаки та властивості особистості). Саме це буде покладено нами в основу побудови структури особи, яка вчиняє злочини у судовій системі.

Як нами вже наголошувалося, в структурі особистості злочинця є об'єктивні, тобто соціально-демографічні ознаки, які створюють розгалужену підструктуру. До найбільш значущих соціально-демографічних ознак належать стать, вік, сімейний стан, освітній рівень, спеціальність, трудовий стаж і ряд інших ознак.

Наведені ознаки, по-перше, дають уявлення про якісну сторону складу злочинців у структурі злочинності взагалі та окремих її видів (груп), а, по-друге, розглянуті спільно з іншими групами ознак в межах структури окремої особистості вони несуть цінні кримінологічні знання, що мають значення для складання узагальненого кримінологічного "портрету" особистості злочинця по окремих видах злочинів. Не менш істотною вбачається підструктура кримінально-правових ознак особистості злочинця, яка стає предметом вивчення саме у зв'язку із вчиненням кримінального діяння. Тому в особистості законслухняної людини ці ознаки просто відсутні. Зокрема до даних

ознак, об'єднаних в самостійну підсистему, потрібно віднести: досягнення віку, з якого настає кримінальна відповідальність, осудність, наявність або, навпаки, відсутність ознак спеціального суб'єкта, наявність або відсутність судимості, обтяжуючих або пом'якшуючих вину обставин, вид злочину, вчиненого особою, мотиви злочину, способи його вчинення та ін. Вказані кримінально-правові ознаки впливають на кваліфікацію вчиненого і призначення покарання. Але для кримінолога вони також становлять інтерес, оскільки часто кримінально-правові риси особистості можуть доповнювати і навіть десь пояснювати деякі морально-психологічні сторони особистості злочинця [4, с.65-66].

Якщо характеризувати особу, яка вчиняє злочини у судовій системі, слід підкреслити, що це переважно чоловіки (близько 74 відсотків). Це обумовлено тим, що серед суддівського корпусу чоловіки становлять більшість. Жінки серед осіб, які вчиняють злочини у сфері судочинства, найчастіше займають посади, пов'язані з веденням обліку та поданням звітності.

При цьому ми повністю погоджуємося з думкою І.М. Даньшина, В.В. Голіни та інших [5], які вважають, що особливістю службової злочинності (а отже і злочинності у судовій системі) є переважна частка (до 95 %) осіб, які притягаються до кримінальної відповідальності, є представниками середньої і нижчої управлінської ланки. У даному разі зазначене пояснюється цілою низкою факторів - по-перше, більш високим рівнем правової свідомості і культури, професіоналізму і досвіду серед представників вищої суддівської ланки; по-друге, порівняно меншою кількістю суддів вищого рівня; по-третє, більш високим ступенем латентності, довершеністю злочинного механізму, наявністю можливості запобігання правоохоронній діяльності і т.ін.

При цьому злочини у судовій системі України вчиняються переважно особами старшого віку (середній вік притягнутих до відповідальності суддів 35-45 років). Та обставина, що серед осіб, які вчиняє злочини у судовій системі, практично немає осіб молодше 30 років, легко пояснити. У цьому віці молоді люди не мають відповідної освіти, життєвого досвіду, ділових зв'язків, а отже, і можливості зайняти посаду судді. На нашу думку те, що кількість осіб старшого віку (понад 50 років), які здійснювали подібні злочини, невелика, також цілком зрозуміло. Даної категорії осіб більшою мірою властиві законослухняність і обережність.

Звертає на себе увагу той факт, що відносно осіб, які вчиняють злочини у судовій системі, не поширюється висновок Б.С. Волкова [6] про те, що освітній рівень злочинців нижче ніж в цілому у населення.

Навпаки, характер діяльності у судовій системі, специфіка виконуваних службових обов'язків прямо пов'язуються з необхідністю здобуття особою відповідного освітньо-кваліфікаційного рівня та обов'язковою вимогою для зайняття посади судді. До речі, необхідність набуття особою освітнього рівня також може розглядатися як фактор, що зумовлює вказані вікові особливості особи, яка вчиняє злочини у судовій системі. Більшість осіб, які вчинили злочини у судовій системі, мають вищу освіту (91 %). При цьому серед представників суддівського корпусу цей показник навіть вищий і складає 99 відсотків, незакінчену вищу - відповідно 1 %. Більше ніж 40 відсотків суддів мають дві вищі освіти, біля 25 % - науковий ступінь або вчене звання. Юридичну освіту мають також переважна більшість суддівського корпусу (96 %).

Такі висновки підтверджуються й дослідженнями інших науковців, зокрема А.В. Градецького [7, с. 291], який підкреслював, що у таких категорій засуджених досить високий культурний та загальноосвітній рівень. Він зазначає, що на сьогодні, серед колишніх співробітників правоохоронних органів юридичну освіту кваліфікаційного рівня магістр, спеціаліст чи молодший спеціаліст мають близько 30%. І це природно, адже серед усього складу співробітників правоохоронних органів та суддівського корпусу категорія середнього, старшого та вищого начальницького складу складає близько 53%, а це ті посади, які практично на 70 % укомплектовані співробітниками з повною вищою освітою, у тому числі 43% - з юридичного профілю [8, с. 188].

Соціально-рольові ознаки особи злочинця відображують характер і спрямованість її соціальних зв'язків, соціальні позиції, ролі та функції, а також загалом положення особистості у суспільстві, в системі суспільних відносин. При цьому, як слушно наголошують О. М. Литвинов і М.С. Тацій, "без урахування соціальної ролі в індивідуальному запобіганні злочинів... зменшується вірогідність досягнення цілей корекції" [9].

Відносно злочинів у судовій системі, особливо важливим виступає їхня приналежність до єдиної соціальної групи суддів, із усіма властивими їй цінностями та інтересами, з позицій яких й відбувається їхня взаємодія з іншими людьми. При цьому відзначимо, що особи, які вчиняють злочини у судовій системі, за своїми соціально-рольовими характеристиками істотним чином відрізняються від вказаної І.М. Даньшиним, В.В. Голіною, М.Ю. Валуїською та іншими [5] загальної ознаки особи злочинця - її низького соціального рівня. Адже, як відмічав ще Є. Сатерленд [10], для білокомірцевої злочинності є звично типовим високий соціальний статус злочинця, його принале-

жність до соціальних груп із високими соціальними цінностями. Так само й особи, які вчиняють злочини у судовій системі, як правило, займають порівняно високий соціальний рівень, виконують престижні соціальні ролі, пов'язані із застосуванням влади щодо інших осіб. Зокрема, саме через феномен влади, наявність якої об'єктивно та суб'єктивно підносить суддю в соціальній ієрархії, й зумовлюється потенційна криміногенна небезпечність названої соціальної групи.

Склад осіб, які вчиняють правопорушення та злочини у сфері судочинства, не обмежується лише суддями. Близько 6 % від загального числа злочинів вчиняється особами, які не мають прямого відношення до судового процесу. Переважно злочини, що скоюються зазначеними особами, були пов'язані з порушенням порядку обігу документації та витоком службової інформації.

Для вчинення злочинів у судовій системі нетипово створення злочинних груп. Групові злочини становлять менше 6 % від їх загальної кількості. За вказаною категорією кримінальних справ практично не зустрічаються факти створення організованих злочинних груп, що складаються з чотирьох і більше осіб, а число злочинів, скоєних за участю трьох осіб, становить лише 4%. Звичайно число учасників скоєння злочинів не перевищує двох осіб; ними, як правило, є суддя та його помічник. Домовленість між суддею та його помічником дозволяє їм використовувати і різні способи приховування фактів та вносити неправдиву інформацію в будь-які документи звітності. У ролі співучасників у ряді випадків виступали секретар суду.

На нашу думку, злочини у судовій системі мають високий рівень латентності. Тому не можна виключати послідовність вчинення кількох злочинів у сфері судочинства, хоча й ознака системності злочинної діяльності характеризує не усі, а лише найбільш суспільно-небезпечний тип особи злочинця. У той же час, істотною кримінально-правовою ознакою виступає відсутність попередньої судимості в осіб, які вчиняють злочини у судовій системі. Вказане виступає наслідком застосування щодо таких осіб в якості додаткового, такого покарання, як позбавлення права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю.

Серед другої, суб'єктивної групи ознак, що характеризують осіб, які вчиняють злочини у судовій системі, найвагомішою є група морально-психологічних якостей індивіда. Моральна свідомість визначає думки і діяльність людини. Тому не випадково моральний чинник в кримінології завжди зазнавав і зазнає аналізу представниками різних шкіл і напрямків [11, с.77].

Погоджуючись із висновками фахівців [4, с. 67], ми вважаємо, що названа структура морально-психологічних ознак може бути представлена декількома змістовно важливими підгрупами.

По-перше, слід виділити таку підгрупу, як рівень світогляду. До нього належать погляди особистості, її переконання, звички, установки, очікування та ін. Група морально-психологічних ознак особистості злочинця представлена також інтелектуальними властивостями особи – рівнем розумового розвитку, обсягом знань, життєвим досвідом, обмеженістю або, навпаки, широтою поглядів, їх спрямованістю, різноманітністю інтересів тощо. Стосовно характеристики осіб, які вчиняють злочини у судовій системі, слід підкреслити, що більшість із них відрізняються неординарними здібностями.

По-друге, у структурі внутрішніх ознак необхідно виділити ціннісні орієнтації людини і соціально-значущі моральні риси і властивості, які відносяться до числа "глибинних" тому, що: по-перше, вони характеризують глибинні внутрішні структури особистості; по-друге, визначають характер і відношення до значущого для особистості об'єкта [11, с.78]

Щодо осіб, які вчиняють злочини у судовій системі, варто виділити такі найбільш типові ознаки антисуспільної спрямованості їхньої особистості, як зневажливе ставлення до соціальних цінностей та установок, корисливі спонукання, готовність відступитися від закону і норм моралі заради особистої вигоди, переконаність у прийнятності і доцільності незаконних засобів задоволення власних інтересів, безвідповідальне ставлення до своїх обов'язків тощо.

Крім цього, можна виокремити ще й такі морально-психологічні якості та властивості осіб, які вчиняють злочини у судовій системі, а саме: безпринципність, кар'єризм, емоційна та моральна нестійкість, корисливість, тощо. У цьому зв'язку не можемо не погодитися із загальним висновком, висловленим Ю.Ф. Івановим та О.М. Джужею, що "моральна свідомість [злочинців – авт.] значно спотворена, її дефекти мають глибокий характер, переростають у негативні звички та переконання" [3].

Невід'ємною підсистемою морально-психологічних ознак осіб, які вчиняють злочини у сфері судочинства, є її інтелектуальні, емоційні та вольові властивості. При цьому ми спостерігаємо значні відмінності від стандарту. Наприклад, якщо особи, які вчиняють насильницькі злочини, характеризуються зниженим рівнем знань і вузь-

ким світоглядом [12], то для осіб, які вчиняють злочини у судовій системі, навпаки властивий саме високий рівень розумового розвитку та обсягу знань, широкий світогляд і спектр інтересів, наявність певного професійного та життєвого досвіду. Зауважимо, що подібні інтелектуальні властивості даної особи злочинця знаходять свої безпосереднє вираження в злочинній поведінці, а тому помилковим було би розглядати інтелектуалізацію населення як засіб запобігання злочинності, принаймні, у сфері судочинства.

Вольові та емоційні якості осіб, які вчиняють злочини у судовій системі, займають неоднозначне місце у детермінації індивідуальної злочинної поведінки. Зокрема, з одного боку, такі здібності як врівноваженість, витриманість, стійкість, наполегливість, здатність приймати рішення є необхідні для правомірного здійснення відповідних повноважень. З іншого боку, ті ж самі якості, при наявності в особи антисуспільної спрямованості, можуть сприяти вчиненню злочинів у судовій системі, а також спонуканню інших осіб до них, наприклад, при одержанні хабара або іншому незаконному збагаченню (ст.368, ст.368-2 КК України).

Зазначимо, що вищевказані сторони морально-психологічного портрету особи, яка вчиняє злочини у судовій системі, знаходять свої вираження у мотивації до злочинної поведінки, в якості якої виступають всі види спонукань: мотиви, потреби, інтереси, прагнення, цілі, потяги, мотиваційні установки або диспозиції, ідеали тощо. Відтак мотив характеризує ключові риси особи злочинця, впливаючи на індивідуальні аспекти злочинної поведінки. При цьому, щодо мотивів злочинів у сфері службової діяльності, скоєних працівниками органів внутрішніх справ, О.С. Новаков [13] виокремлює такі види мотивів як: відомчо-корпоративні, корисливо-злочинні, морально-деформовані та ситуативні. Ми вважаємо, що наведена класифікація мотивів у повній мірі може бути застосована до злочинності, що ми вивчаємо. При цьому ми розуміємо, що наведена класифікація мотивів носить досить умовний характер, та й обсяг даної статті не дозволяє нам у повній мірі їх розкрити.

Таким чином, на підставі вищевикладеного, наведемо уніфіковані ознаки кримінологічного портрету особи, яка вчиняє злочини у судовій системі. Такою особою є раніше не судимий чоловік у віці понад 35 років з вищою освітою, що займає керівну посаду в судовому органі. Для нього притаманний низький рівень моральної свідомості,

наявність корисливих або інших особистих спонукань, одноособовий характер індивідуальної злочинної поведінки.

Використана література:

1. Інформація про вжиті органами прокуратури України заходи щодо протидії корупції та про осіб, притягнутих до відповідальності за вчинення корупційних правопорушень у 2012 році (згідно з вимогами ч. 1 ст. 19 Закону України "Про засади запобігання і протидії корупції") // Офіційний веб-портал Генеральної прокуратури України [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.gp.gov.ua/ua/dostup.html>.

2. Антонян Ю. М. Личность преступника / Ю. М. Антонян, В. Н. Кудрявцев, В. Е. Эминов. - СПб. : Изд-во "Юридический центр Пресс", 2004. - 366 с.

3. Кримінологія : навч. посіб. / Ю. Ф. Иванов., О. М. Джужа. - К. : Вид. ПАЛИВОДА А. В., 2006. - 264 с.

4. Батиргареева В.С. Кримінологічна характеристика та попередження розбоїв, поєднаних з проникненням у житло: дис. канд. юрид. наук : спец. 12.00.08 – кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право. - Національна юридична академія ім. Я. Мудрого. - Х.: НЮА, 2002. - 271 с.

5. Кримінологія: Загальна та Особлива частини : підручник [для студентів юрид. спец. вищ. навч. закладів] / І. М. Данишин, В. В. Голіна, М. Ю. Валуйська та ін. ; за заг. ред. В. В. Голіни. - 2-ге вид. перероб. і доп. - Х. : Право, 2009. - 288 с.

6. Личность преступника. Уголовно-правовое и криминологическое исследование / под ред. Б. С. Волков. - Казань : Изд-во Казан. ун-та, 1972. - 187с.

7. Градецький А.В. Морально-психологічні властивості і якості засуджених колишніх суддів та працівників правоохоронних органів / А.В. Градецький // Вісник ОІВС. - Одеса, 2008. - № 3. - С. 289-293.

8. Градецький А.В. Соціальна адаптація засуджених до позбавлення волі колишніх суддів та працівників правоохоронних органів / А.В. Градецький // Вісник ЗЮІ ДДУВС. - Запоріжжя: ЗЮІ, 2010. - № 1. - С. 186-193. // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vzjiu/2010_1/index.htm.

9. Литвинов О. М., Тацій М. С. Проблеми визначення механізму індивідуальної злочинної поведінки / О. М. Литвинов, М. С. Тацій // Юридичний вісник Причорномор'я. - 2011. - № 1 (1). - С. 20-29.

10. Sutherland Edwin H. White Collar Crime / Edwin H. Sutherland. - New York : Dryden Press, 1949. - 272 p.

11. Долгова А.И. Социально-психологические аспекты преступности несовершеннолетних. М.: Юрид. лит., 1981. - 160 с.

12. Лейкина Н. С. Личность преступника и уголовная ответственность / Н.С. Лейкина ; Ленинградский гос. ун-т им. А.А. Жданова. - Ленинград : Издательство Ленинградского ун-та, 1968. - 129 с.

13. Новаков О. С. Кримінологічна характеристика та профілактика злочинів, які вчиняються працівниками міліції у сфері службової діяльності : автореф. дис. канд. юрид. наук : спец. 12.00.08 "Кримінальне право і кримінологія; кримінально-виконавче право" / О. С. Новаков ; Нац. акад. внутр. справ України. - К., 2003. - 19 с.

УДК 347.637

Б.К. Левківський
Є.М. Решетник

**ЗАХИСТ ІНТЕРЕСІВ ДИТИНИ СУБ'ЄКТОМ
ВЛАДНИХ ПОВНОВАЖЕНЬ: СУЧАСНИЙ СТАН
ТА ПЕРСПЕКТИВИ ІНСТИТУТУ ДИТЯЧОГО
ОМБУДСМЕНА В УКРАЇНІ**

У статті розглянуті окремі аспекти становлення інституту Дитячого омбудсмена у країнах світу. Проведено критичний аналіз чинного законодавства, яким визначено статус повноваження дитячого омбудсмена у системі захисту прав дитини в Україні. Запропоновані шляхи удосконалення нормативного регулювання та конкретні пропозиції по закріпленню у нормах матеріального та процесуального права Дитячого омбудсмена як суб'єкта звернення в окремих категоріях справ, предметом яких є захист прав дитини.

Ключові слова: *Дитячий омбудсмен, захист прав дитини, суб'єкт владних повноважень, процесуальні аспекти захисту, представництво інтересів дитини у суді.*

Статья посвящена отдельным аспектам создания института омбудсмена по правам детей в странах мира. Проведен критический анализ действующего законодательства, которое определяет статус, объем полномочий омбудсмена по правам детей в сфере защиты прав ребенка в Украине. Предложены пути совершенствования нормативного регулирования и конкретные предложения по улучшению материальных и процессуальных норм омбудсмена по правам детей в некоторых категориях судебных производств, предметом которых является защита прав ребенка.

Ключевые слова: *Детский омбудсмен, защита прав ребенка, субъект властных полномочий, процессуальные аспекты защиты, представительство прав ребенка в суде.*

The article is dedicated to individual aspects of establishing the institution of the Children's Ombudsman in some countries of the world. A critical analysis has been conducted of the current legislation, which defines the status and scope authority of the Children's Ombudsman in the field of protection of child's rights in Ukraine. Specific proposals have been made for improving the normative regulation for settling in the substantive and procedural law of the Children's